
Vergaderjaar 2025–2026

36 850 IX

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2025 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVoorSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	5
2.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IxB	5
2.2	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXA	8
3	Beleidsartikelen Ministerie van Financiën (IXB)	10
	Artikel 1 Belastingen	10
	Artikel 2 Financiële markten	13
	Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector	15
	Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen	18
	Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen	20
	Artikel 6 Btw-compensatiefonds	23
	Artikel 9 Douane	24
	Artikel 13 Toeslagen	27
4	Beleidsartikelen Nationale Schuld (IXA)	30
	Artikel 11 Financiering staatsschuld	30
	Artikel 12 Kasbeheer	32
5	Niet-beleidsartikelen	34
	Artikel 8 Apparaat	34
	Artikel 10 Nog onverdeeld	35

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB);
2. de begrotingsstaat inzake de Nationale Schuld (IXA).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Financiën,

E. Heinen

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de suppletoire begroting September 2025 van het ministerie van Financiën (IXB) en Nationale Schuld (IXA).

In hoofdstuk 2 zijn de overzichten opgenomen met de belangrijkste mutaties: in paragraaf 2.1 voor artikel 1 t/m 13 van IXB en in paragraaf 2.2 voor artikel 11 en 12 van IXA.

Hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 bevatten per beleidsartikel een budgettaire tabel. Hoofdstuk 5 bevat budgettaire tabellen voor de niet-beleidsartikelen. Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) worden per artikel de mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in de onderstaande staffel (tabel 1) toegelicht. Vanwege de staffel kan de som van de toegelichte mutaties afwijken van de totale mutatie op het artikel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

De toelichting op de mutatie van de belastingontvangsten is in de Najaarsnota opgenomen.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXB

In onderstaande tabellen worden de belangrijkste suppletoire uitgaven- (tabel 2) en niet-belastingontvangstenmutaties (tabel 3) weergegeven. Dit zijn de wijzigingen ten opzichte van de suppletoire begroting September 2025 van het ministerie van Financiën (IXB) en Nationale Schuld (IXA) en bevat de nieuwe mutaties voor 2025.

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2025
Vastgestelde begroting 2025		27.626.425
Stand suppletoire begroting September 2025 (incl. NvW)		29.294.078
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Eigen personeel Belastingdienst	1	18.500
2) Opdrachten ICT Belastingdienst	1	21.500
3) Inhuur Belastingdienst	1	- 25.900
4) Belasting- en invorderingsrente	1	40.000
5) Bijstelling schade-uitkeringen ekv	5	17.500
6) Bijstelling Btw-compensatiefonds (BCF)	6	194.874
7) Eigen personeel Douane	9	16.518
8) Toeslagen herstel	13	- 302.046
9) Interdepartementale overboekingen	Div	- 18.947
10) Overige mutaties		20.125
Stand 2^e suppletoire begroting 2025		29.276.202

Toelichting

1. Eigen personeel Belastingdienst

Bij de Belastingdienst worden er meer uitgaven aan eigen personeel verwacht. Afgelopen jaren heeft de Belastingdienst een succesvolle werving van eigen personeel gehad. Zo zijn recent veel ICT'ers en uitzendkrachten (voor inning) verambtelijkt. Hierdoor heeft de Belastingdienst minder inhuur nodig. Zie ook mutatie nr. 3.

2. Opdrachten ICT Belastingdienst

Het budget voor Opdrachten is verhoogd met € 21,5 mln. De ICT uitgaven die hieronder vallen zijn in 2025 hoger uitgevallen dan vooraf begroot. Dit is met name het gevolg van prijsstijgingen en investeringen in onder andere de vervanging van het omzetbelastingstelsel en het SAP-systeem. Daarnaast zijn er meer contracten getekend dan waarvoor eerder is begroot, zoals de uitgaven voor de IT-infrastructuur (servers, opslag en netwerk).

3. Inhuur Belastingdienst

Afgelopen jaren heeft de Belastingdienst een succesvolle werving van eigen personeel gehad. Zo zijn recent veel ICT'ers en uitzendkrachten (voor inning) verambtelijkt. Hierdoor heeft de Belastingdienst minder inhuur nodig. Daarnaast is er sprake van onderuitputting op het dossier herstel FSV/MSNP (Fraude Signalering Voorziening/Minnelijke Schuldsanering Natuurlijke Personen).

4. Belasting- en invorderingsrente

Op basis van actuele realisatiecijfers wordt de uitgavenraming van de belasting- en invorderingsrente met € 40 mln. verhoogd. Ook de ontvangstenkant van de belasting- en invorderingsrente wordt opwaarts bijgesteld (met € 200 mln.; zie ook toelichting nr. 2 onder Tabel 3.). Per saldo betreft het een meevaller van circa € 160 mln.

5. Bijstelling schade-uitkeringen ekv

Op basis van de ramingen van Atradius Dutch State Business (ADSB) wordt er € 17,5 mln. meer schade verwacht dan geraamd op de nieuwe en/of lopende door de exportkredietverzekering (ekv) gedekte transacties. Dit komt door meerdere schade-uitkeringen. De schade-uitkeringen zijn moeilijk te ramen doordat het lastig is om definitief te stellen welke schades uiteindelijk uitgekeerd moeten worden.

6. Bijstelling Btw-compensatiefonds (BCF)

Als gevolg van overhevelingen van budget van ministeries naar decentrale overheden wordt er uitgavenbudget in het gemeente- of provinciefonds gestort. Het geraamde btw-deel van dit budget wordt in het BCF gestort (circa € 194,9 mln.). Gemeentes en provincies kunnen de betaalde btw die verband houdt met de budgetoverhevelingen naar het gemeente- en provinciefonds terugvragen bij het BCF.

7. Eigen personeel Douane

Per saldo vallen de uitgaven op eigen personeel met € 16,5 mln. hoger uit dan vooraf begroot. Dit komt door een hogere dan verwachte fte-instroom, en daardoor hogere bezettingsgraad (96%) eind 2025, dan eerder dit jaar verwacht (93%). Dit leidt tot hogere uitgaven op het personeelsbudget van Douane.

8. Toeslagen Herstel

Door een later moment van uitvoering van de aanvullende schaderoutes, de wettelijke rente en de HZK-regeling¹ en een lagere realisatie in 2025 voor het kwijtschelden van private schulden wordt in 2025 circa € 210 mln. minder besteed aan compensatiemiddelen van de Hersteloperatie Toeslagen. Ook vallen de declaraties voor de Regeling specifieke uitkering (SPUK) gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek in 2025 lager uit dan vooraf verwacht (circa € 20 mln.). Vanwege een later moment van uitvoering van de aanvullende schadeprogramma's, de wettelijke rente en de HZK-regeling wordt ook het apparaatsbudget in 2025 verlaagd (circa € 67 mln.). Bij de voorjaarsnota wordt de meerjarenraming van Toeslagen Herstel opnieuw gezien.

9. Interdepartementale overboekingen

Dit betreft verschillende overboekingen met andere departementen, bijvoorbeeld een bijdrage van de FIOD aan Defensie voor de overname van de broncode voor de module Handhaving door de Koninklijke Marechaussee (€ 4,3 mln.) en budgettaire herijkingen als gevolg van lagere uitvoeringskosten bij de Belastingdienst (€ 3,1 mln.) en als gevolg van vertraagde incidentele extra werkzaamheden in de uitvoering Dienst Toeslagen Kinderopvang Toeslag (€ 5 mln.).

¹ Huurtoeslag, Zorgtoeslag en Kindgebondenbudget

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire niet-belastingontvangstenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Ontvangsten 2025
Vastgestelde begroting 2025		3.658.166
Stand suppletoire begroting September 2025 (incl. NvW)		4.740.967
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Niet-belastingontvangsten	1	29.000
2) Belasting- en invorderingsrente	1	200.001
3) Renteontvangsten lening TenneT	3	- 18.137
4) Verkoop aandelen ABN AMRO	3	202.122
5) Dividend ABN AMRO	3	136.940
6) Vervroegde aflossing Greek Loan Facility	4	320.200
7) Overige mutaties		21.061
Stand 2^e suppletoire begroting 2025		5.632.154

Toelichting

1. Niet-belastingontvangsten

De realisatiecijfers waren afgelopen maanden hoger dan verwacht en daarom verwacht de Belastingdienst € 29 mln. meer boeteontvangsten en ontvangsten uit het doorbelasten van invorderingsmaatregelen dan eerder geraamd.

2. Belasting- en invorderingsrente

De ontvangstenraming van de belasting- en invorderingsrente wordt met € 200 mln. omhoog bijgesteld wegens hogere ontvangsten dan eerder geraamd. Tegenover de bijstelling van de uitgavenraming van de belasting- en invorderingsrente, bedraagt de per saldo bijstelling circa € 160 mln. Zie ook toelichting nr. 4 onder Tabel 2.

3. Renteontvangsten lening TenneT

Doordat de laatste betaling voor de renteontvangsten op de lening TenneT reeds is gedaan, wordt de stand van de begroting gelijkgesteld aan de daadwerkelijke renteontvangsten over 2025. De afwijking tussen de daadwerkelijke renteontvangsten en de raming kan worden verklaard door andere rentestanden dan oorspronkelijk aangenomen bij de begroting en een ander ritme van opname van de lening door TenneT.

4. Verkoop aandelen ABN AMRO

De ontvangsten worden met € 202 mln. naar boven bijgesteld als gevolg van de verkoopopbrengst van aandelen ABN AMRO door het lopende verkoopprogramma van de Staat. Dit betreffen de verkoopopbrengsten tot en met 9 oktober 2025.

5. Dividend ABN AMRO

De dividenden van de staatsdeelnemingen worden met € 136,9 mln. omhoog bijgesteld. Dit betreft de verwerking van het ontvangen interimdividend van ABN AMRO.

6. Vervroegde aflossing Greek Loan Facility

Griekenland lost een deel van de uitstaande leningen onder de Greek Loan Facility vervroegd af (€ 320,2 mln.). Deze vervroegde aflossing zal op 15 december plaatsvinden. Dit betreft een gedeeltelijke betaling van de aflossing die was voorzien voor de jaren 2033-2041.

2.2 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXA

In onderstaande tabellen worden de belangrijkste suppletoire uitgaven- (tabel 4) en ontvangstenmutaties (tabel 5) weergegeven.

Tabel 4 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2025
Vastgestelde begroting 2025		33.281.701
Stand suppletoire begroting September 2025		31.637.577
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Rente vaste schuld	11	- 65.000
2) Rente vlottende schuld	11	- 185.000
3) Rente kasbeheer	12	83.577
4) Overige mutaties		2.355
Stand 2^e suppletoire begroting 2025		31.473.509

Toelichting

1. Rente vaste schuld

De raming van de rentelasten vaste schuld valt naar verwachting € 65,0 mln. lager uit doordat de uitgifte van staatsobligaties op een later moment in het jaar heeft plaatsgevonden dan waarmee in de raming rekening was gehouden. Hierdoor wordt er minder rente toegerekend aan het lopende jaar.

2. Rente vlottende schuld

De raming van de rentelasten vlottende schuld valt naar verwachting € 185,0 mln. lager uit als gevolg van de realisaties op de geldmarkt.

3. Rente kasbeheer

De rentelasten kasbeheer vallen naar verwachting € 83,6 mln. hoger uit. Dit is het gevolg van het bijwerken van de realisatie.

Tabel 5 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Ontvangsten 2025
Vastgestelde begroting 2025		84.307.569
Stand suppletoire begroting September 2025		72.994.511
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Vlottende schuld	11	- 8.674.000
2) Rente kasbeheer	12	6.453
3) Ontvangen aflossingen	12	17.831
4) Mutaties in rekening-courant en deposito's	12	- 3.238.319
5) Overige mutaties		5
Stand 2^e suppletoire begroting 2025		61.106.481

Toelichting

1. *Flottende schuld*

De mutatie vlottende schuld is in 2025 lager als gevolg van een lagere financieringsbehoefte doordat de raming van het kastekort voor het lopende begrotingsjaar is afgenomen. Schommelingen in de financieringsbehoefte in een lopend begrotingsjaar worden zo veel mogelijk opgevangen op de geldmarkt.

2. *Rente kasbeheer*

De rentebaten kasbeheer vallen naar verwachting € 6,5 mln. hoger uit. Dit is het gevolg van het bijwerken van de realisatie.

3. *Ontvangen aflossingen*

Op basis van de actuele inzichten wordt verwacht dat de aflossingen op de leningen, die door agentschappen en rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) in het kader van schatkistbankieren zijn afgesloten, in 2025 € 17,8 mln. hoger zullen uitvallen dan eerder geraamd.

4. *Mutaties in rekening-courant en deposito's*

Uit de actualisatie van de raming van uitgaven en inkomsten van sociale fondsen blijkt dat deze fondsen in 2025 minder middelen storten in de schatkist dan eerder verwacht. Dit betekent dat de geraamde mutatie in het saldo op de rekeningen-courant en deposito's daalt ten opzichte van de laatste raming.

3 Beleidsartikelen Ministerie van Financiën (IXB)

Artikel 1 Belastingen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Belastingen (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. supplettoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	4.314.642	74.051	4.388.693
Uitgaven (1) + (2)	3.988.973	74.051	4.063.024
Apparaatsuitgaven (1)	3.732.760	- 9.386	3.723.374
Personele uitgaven	3.239.620	197	3.239.817
Eigen personeel	2.786.024	17.081	2.803.105
Inhuur externen	416.936	- 16.884	400.052
Overig personeel	36.660	0	36.660
Materiële uitgaven	493.140	- 9.583	483.557
ICT	44.894	- 2.862	42.032
Bijdrage aan SSO's	322.105	- 2.436	319.669
Overig materieel	126.141	- 4.285	121.856
Programma-uitgaven (2)	256.213	83.437	339.650
Garanties	181	0	181
Garantie procesrisico's	181	0	181
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	15.464	306	15.770
Waarderingskamer	2.506	0	2.506
Kadaster	2.933	- 168	2.765
Kamer van Koophandel	341	- 196	145
Overige bijdrage ZBO's/RWT's	9.684	670	10.354
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	3.435	- 306	3.129
Overige internationale organisaties	3.435	- 306	3.129
Opdrachten	501.706	33.287	534.993
ICT opdrachten	430.399	25.805	456.204
Overige opdrachten	71.307	7.482	78.789
Bijdrage aan agentschappen	14.059	0	14.059
Bijdrage Logius	7.287	- 5.700	1.587
Bijdrage overige agentschappen	6.772	5.700	12.472
(Schade)vergoeding	15.950	- 3.600	12.350
(Schade)vergoedingen	12.558	- 3.600	8.958
Vergoeding proceskosten	3.392	0	3.392
Rente	172.389	40.000	212.389
Belasting- en invorderingsrente	172.389	40.000	212.389

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	- 466.971	13.750	- 453.221
Toerekening uitgaven aan Douane	- 219.419	- 967	- 220.386
Toerekening uitgaven aan Toeslagen	- 247.552	14.717	- 232.835
Ontvangsten (3) + (4)	209.586.861	9.485.218	219.072.080
Programma-ontvangsten (3)	209.439.212	9.476.718	218.915.931
waarvan: Belastingontvangsten	207.822.435	9.247.717	217.070.153
Bekostiging	236.864	19.000	255.864
Doorbelasten kosten vervolging	236.864	19.000	255.864
Rente	1.106.272	200.001	1.306.273
Belasting- en invorderingsrente	1.106.272	200.001	1.306.273
Boetes en schikkingen	273.641	10.000	283.641
Ontvangsten boetes en schikkingen	273.641	10.000	283.641
Apparaatsontvangsten (4)	147.649	8.500	156.149

Tabel 7 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	4.314.642	74.051	4.388.693
<i>waarvan garantieverplichtingen</i>	336	0	336
Garantie procesrisico's	336	0	336
<i>waarvan overige verplichtingen</i>	4.314.306	74.051	4.388.357

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Opdrachten

Het budget voor Opdrachten is verhoogd met € 33 mln. De ICT-uitgaven die hieronder vallen zijn in 2025 hoger dan geraamd. Dit is met name het gevolg van prijsstijgingen en investeringen in o.a. de vervanging van het omzet-belastingstelsel en het SAP-systeem. Daarnaast zijn er meer contracten getekend dan waarvoor eerder is begroot, zoals de uitgaven voor de IT-infrastructuur (servers, opslag en netwerk). Naast hogere ICT-uitgaven zijn de prijzen van het postcontract hoger geworden en hevelt Dienst Toeslagen budget over naar de Belastingdienst vanwege een opdrachtverlening tot het versturen van extra brieven. Ook Douane hevelt enkele miljoenen over naar de Belastingdienst voor de ICT-kosten die de Belastingdienst maakt voor de Douane.

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

Hier staan de uitgaven die de Belastingdienst ten behoeve van Dienst Toeslagen en Douane maakt. Dit betreft onder andere activiteiten als facilitaire zaken, ICT, klantinteractie, gegevensbeheer en administratieve afhandeling. De mutatie van € 13,8 mln. betreft een actualisatie van deze post.

Ontvangsten

Belastingontvangsten

In de Najaarsnota 2025 worden de mutaties van de Belastingontvangsten toegelicht. Zie «Bijlage 3: Volledige belasting- en premieontvangsten» voor de bedragen en «Hoofdstuk 1.3 Het inkomstenbeeld» voor een algemene toelichting. De aansluiting met de bedragen in de begrotingstoelichting (artikel 1 Belastingen, tabel budgettaire gevolgen van beleid) ziet er als volgt uit:

Tabel 8 Belastingontvangsten (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Totaal belastingontvangsten	282.222.249	9.662.150	291.884.399
-/- Afdracht Gemeentefonds	47.611.710	226.358	47.838.068
-/- Afdracht Provinciefonds	3.978.962	132.420	4.111.382
-/- Afdracht BES-fonds	97.999	780	98.779
-/- Belastingontvangsten artikel 6 Btw-compensatiefonds	4.481.648	194.874	4.676.522
-/- Belastingontvangsten artikel 9 Douane	18.229.495	- 139.999	18.089.495
Belastingontvangsten artikel 1 Belastingen	207.822.435	9.247.717	217.070.153

Bekostiging

De realisatiecijfers waren afgelopen maanden hoger dan verwacht en daarom wordt € 19 mln. meer ontvangsten uit het doorbelasten van vervolgingskosten verwacht dan eerder geraamd.

Boetes en schikkingen

De realisatiecijfers waren afgelopen maanden hoger dan verwacht en daarom wordt € 10 mln. meer boeteontvangsten verwacht dan eerder geraamd.

Artikel 2 Financiële markten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Financiële markten (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. supplettoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	33.912	- 342	33.570
Uitgaven	34.065	- 342	33.723
Bekostiging	6.792	- 15	6.777
Accountantskamer	1.481	0	1.481
Muntcirculatie	5.184	0	5.184
IMVO convenanten	34	0	34
Overig	93	- 15	78
Opdrachten	12.399	- 238	12.161
Wijzer in geldzaken	1.888	0	1.888
Vakbekwaamheid	4.660	962	5.622
Uitvoeringskosten SRH	0	0	0
Schadeloosstelling SRH	1.500	0	1.500
Convertibiliteit Oekraïense hryvnia	0	0	0
Uitvoeringskosten omwisselen Oekraïense hryvnia	0	0	0
Overig	4.351	- 1.200	3.151
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	13.568	0	13.568
Bijdrage AFM BES-toezicht	769	0	769
Bijdrage DNB toezicht en DGS BES	2.202	0	2.202
Bijdrage toezicht en handhaving MIF	183	0	183
Bijdrage PSD II	428	0	428
Bijdrage FEC	5.216	0	5.216
Overig	4.770	0	4.770
Storting/onttrekking begrotingsreserve	625	- 89	536
Dotatie begrotingsreserve DGS BES	0	0	0
Dotatie begrotingsreserve NHT	625	- 89	536
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	681	0	681
IASB	447	0	447
(Caribbean) Financial Action Task Force	234	0	234
Ontvangsten	11.293	6.194	17.487
Bekostiging	2.000	0	2.000
Ontvangsten muntwezen	2.000	0	2.000
Toename munten in circulatie	0	0	0
Opdrachten	1.455	0	1.455
Wijzer in geldzaken	1.455	0	1.455
Convertibiliteit Oekraïense hryvnia	0	0	0
Ontvangsten	7.838	6.194	14.032
Overig	7.838	6.194	14.032

Tabel 10 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	33.912	- 342	33.570
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen	- 153	0	- 153
Garantie DGS BES	- 153	0	- 153
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	34.065	- 342	33.723
Muntcirculatie	5.184	0	5.184
Vakbekwaamheid	4.660	962	5.622
Schadeloosstelling SRH	1.500	0	1.500
Uitvoeringskosten omwisselen Oekraïense hryvnia	0	0	0
Bijdrage DNB toezicht en DGS BES	2.202	0	2.202
Bijdrage FEC	5.216	0	5.216
Overige betalingsverplichtingen	15.303	- 1.304	13.999

Toelichting

Verplichtingen

Overige betalingsverplichtingen

Dit betreft met name een overboeking van € 1,2 mln. naar het ministerie van Justitie en Veiligheid ten behoeve van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) vanwege verplichtingen in het kader van de Europese NIS2-richtlijn. De middelen worden ingezet in het kader van sectorale CSIRT-taken voor 2025.

Uitgaven

Opdrachten

Overig

Zie toelichting onder «overige betalingsverplichtingen».

Ontvangsten

Overig

De overige ontvangsten vallen circa € 6,2 mln. hoger uit dan begroot. Dit komt met name doordat er meer boeteontvangsten van De Nederlandse Bank (DNB) waren.

Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	73.541.765	1.399.819	74.941.584
Uitgaven	16.383.337	– 1.181	16.382.156
Garanties	20	0	20
Regeling Bijzondere Financieringen	20	0	20
Leningen	12.800.000	0	12.800.000
Lening TenneT	12.800.000	0	12.800.000
Opdrachten	4.363	0	4.363
Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	4.363	0	4.363
Opstart Invest International	0	0	0
Vermogensverschaffing/-onttrekking	3.574.000	0	3.574.000
Kapitaalinjectie TenneT	3.000.000	0	3.000.000
Aan-/verkoop vermogenstitels	0	0	0
Afdrachten Staatsloterij	100.000	0	100.000
Kapitaalinjectie Invest-NL	330.000	0	330.000
Kapitaalinjectie Invest International	144.000	0	144.000
Kapitaalinjectie regionale netbeheerders	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	4.954	– 1.181	3.773
NLFI	4.954	– 1.181	3.773
Ontvangsten	2.642.130	317.198	2.959.328
Garanties	4.000	– 3.000	1.000
Premieontvangsten garantie TenneT	3.000	– 3.000	0
Premieontvangsten garantie FMO	1.000	0	1.000
Leningen	584.226	– 18.137	566.089
Renteontvangsten lening TenneT	584.226	– 18.137	566.089
Vermogensverschaffing/-onttrekking	2.049.404	339.062	2.388.466
Aan-/verkoop vermogenstitels	1.311.075	202.122	1.513.197
Afdrachten Staatsloterij	100.000	0	100.000
Dividenden staatsdeelnemingen	638.329	136.940	775.269
Winstafdracht DNB	0	0	0
waarvan: Griekse inkomsten SMP	0	0	0
waarvan: rente-inkomsten ESM	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	4.500	– 727	3.773
NLFI	4.500	– 727	3.773

Tabel 12 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	73.541.765	1.399.819	74.941.584
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen	51.966.760	0	51.966.760
Garantie FMO	- 33.240	0	- 33.240
Garantie TenneT	52.000.000	0	52.000.000
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	21.575.005	1.399.819	22.974.824
Lening SRH	- 8.332	0	- 8.332
Lening TenneT	18.000.000	1.400.000	19.400.000
Kapitaalinjectie TenneT	3.000.000	0	3.000.000
Afdrachten Staatsloterij	100.000	0	100.000
Kapitaalinjectie Invest-NL	330.000	0	330.000
Kapitaalinjectie Invest International	144.000	0	144.000
Overige betalingsverplichtingen	9.337	- 181	9.156

Toelichting

Verplichtingen

Waarvan overige verplichtingen

Lening TenneT

Bij de kasschuif op de lening aan TenneT in de Ontwerpbegroting 2026 is per abuis ook het verplichtingenbudget verschoven. Als gevolg van gewijzigde regelgeving² had dit niet meer zo verwerkt mogen worden en daarom wordt deze kasschuif gecorrigeerd. De correctie op het verplichtingenbudget is puur technisch van aard en heeft geen gevolgen voor de trekkingsrechten van TenneT op de lening zelf en ook geen gevolgen voor geraamde EMU-saldo en -schuld.

Ontvangsten

Leningen

Renteontvangsten lening TenneT

Doordat de laatste betaling voor de renteontvangsten op de lening TenneT reeds is gedaan, wordt de stand van de begroting gelijkgesteld aan de daadwerkelijke renteontvangsten over 2025. De afwijking tussen de daadwerkelijke renteontvangsten en de raming kan worden verklaard door andere rentestanden dan oorspronkelijk aangenomen bij de begroting en een ander ritme van opname van de lening door TenneT.

Vermogensverschaffing/-onttrekking

Aan-/verkoop vermogenstitels

De ontvangsten worden met € 202 mln. naar boven bijgesteld als gevolg van de verkoopopbrengst van aandelen ABN AMRO door het lopende verkoopprogramma van de Staat. Dit betreffen de verkoopopbrengsten tot en met 9 oktober 2025.

² [Fiche-Verplichtingenbeheer-bij-het-Rijk.pdf](#)

Dividenden staatsdeelnemingen

De dividenden van de staatsdeelnemingen worden met € 136,9 mln. omhoog bijgesteld. Dit betreft de verwerking van het ontvangen interimdividend van ABN AMRO.

Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Internationale financiële betrekkingen (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	21.338.972	5.936	21.344.908
Uitgaven	765.023	0	765.023
Garanties	41.400	5.936	47.336
EIB - garantie	0	5.936	5.936
EIB pan-Europees garantiefonds	41.400	0	41.400
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	721.114	- 5.936	715.178
Multilaterale ontwikkelingsbanken en fondsen	1.519	0	1.519
Wereldbank	678.159	0	678.159
EBRD	0	0	0
Kapitaalleg ESM	0	0	0
Bijdrage EU voor rente Oekraïne	41.436	- 5.936	35.500
Leningen	0	0	0
Lening aan Oekraïne	0	0	0
Opdrachten	2.509	0	2.509
Technische assistentie	2.361	0	2.361
Overige opdrachten	148	0	148
Ontvangsten	58.427	317.842	376.269
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	3.733	0	3.733
Ontvangsten IFI's	3.733	0	3.733
Leningen	54.694	317.842	372.536
Aflossing lening Griekenland	0	320.200	320.200
Renteontvangsten lening Griekenland	54.694	- 2.358	52.336
Aflossing lening Oekraïne	0	0	0
Renteontvangsten lening Oekraïne	0	0	0

Tabel 14 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	21.338.972	5.936	21.344.908
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen	20.381.822	0	20.381.822
Kredieten EU-betalingsbalanssteun	203.981	0	203.981
Garantie aan DNB inzake IMF	57.124	0	57.124
ESM	1.364.000	0	1.364.000
EFSM	118.868	0	118.868
AIIB	- 1.678	0	- 1.678
Wereldbank	- 12.379	0	- 12.379
SURE	0	0	0

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
NGEU	3.127.190	0	3.127.190
MFA+	57.263	0	57.263
MFB-ULCM	78.045	0	78.045
Oekraïne faciliteit	102.624	0	102.624
SAFE - garantie	15.286.784	0	15.286.784
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	957.150	5.936	963.086
Multilaterale ontwikkelingsbanken en fondsen	0	0	0
Wereldbank	954.641	0	954.641
EBRD	0	0	0
Kapitaalleg ESM	0	0	0
Bijdrage EU voor rente Oekraïne	0	0	0
Technische assistentie	2.361	0	2.361
Overige betalingsverplichtingen	148	5.936	6.084

Toelichting

Uitgaven

Garanties

EIB - garantie

De *European Investment Bank* (EIB) verricht onder andere activiteiten in de Afrikaanse, Caribische en Pacifische landen, alsmede in Europese Overzeese Gebieden. Hiervoor heeft Nederland een garantie afgegeven. Op één van deze activiteiten is een tegenvaller ontstaan.

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

Bijdrage EU voor rente Oekraïne

De rente op de door de EU aan Oekraïne geleende middelen via de MFA+ lening (€ 18 mld.) wordt door de EU-lidstaten gecompenseerd. De rente bijdrage is geactualiseerd op basis van het Nederlands bni-aandeel en de al verrichte betalingen in 2025. Dit leidt tot € 5,9 mln. lagere uitgaven in 2025.

Ontvangsten

Leningen

Griekenland lost een deel van de uitstaande leningen onder de Greek Loan Facility vervroegd af (€ 320,2 mln.). Deze vervroegde aflossing zal op 15 december plaatsvinden. Dit betreft een gedeeltelijke betaling van de aflossing die was voorzien voor de jaren 2033-2041. Tevens worden de renteontvangsten met € 2,4 mln. naar beneden bijgesteld op basis van de vervroegde aflossing en de gerealiseerde rentestand.

Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	10.133.350	- 4.961.750	5.171.600
Uitgaven	240.850	28.250	269.100
Opdrachten	22.322	250	22.572
Kostenvergoeding Atradius DSB	21.469	0	21.469
Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten	750	250	1.000
Overige uitgaven	103	0	103
Garanties	115.900	20.000	135.900
Schade-uitkering ekv	107.500	17.500	125.000
Schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten	6.000	4.000	10.000
Herverzekerde schades ekv - premies	2.000	- 1.500	500
Herverzekerde schades ekv - restituties na 2019	200	0	200
Herverzekerde schades ekv - restituties na 1999-2019	100	0	100
Herverzekerde schades ekv - restituties voor 1999	100	0	100
Storting/onttrekking begrotingsreserve	102.628	8.000	110.628
Mutatie begrotingsreserve ekv	102.628	8.000	110.628
Ontvangsten	177.400	7.140	184.540
Garanties	148.831	8.640	157.471
Premies ekv	102.000	8.000	110.000
Premies herverzekering leverancierskredieten	7.000	2.000	9.000
Schaderestituties ekv voor 1999	26.843	0	26.843
Schaderestituties ekv vanaf 1999 tot 2019	628	0	628
Schaderestituties ekv na 2019	3.860	- 1.360	2.500
Schaderestituties herverzekering leverancierskredieten	1.000	0	1.000
Herverzekerde schades ekv - schadeuitkeringen	7.500	0	7.500
Storting/onttrekking begrotingsreserve	28.569	- 1.500	27.069
Mutatie begrotingsreserve ekv	28.569	- 1.500	27.069

Tabel 16 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	10.133.350	- 4.961.750	5.171.600
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen	10.000.000	- 4.982.500	5.017.500
Exportkredietverzekeringen	10.000.000	- 4.982.500	5.017.500
waarvan: aangegane garantieverplichtingen	10.000.000	- 4.982.500	5.017.500
waarvan: vervallen garantieverplichtingen	0	0	0
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	133.350	20.750	154.100
Kostenvergoeding Atradius DSB	21.469	0	21.469
Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten	750	5.250	6.000
Schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten	6.000	9.000	15.000
Herverzekerde schades ekv - premies	2.000	- 1.500	500
Herverzekerde schades ekv - restituties na 2019	200	0	200
Herverzekerde schades ekv - restituties na 1999-2019	100	0	100
Herverzekerde schades ekv - restituties voor 1999	100	0	100
Storting begrotingsreserve ekv	102.628	8.000	110.628
Overige betalingsverplichtingen	103	0	103

Toelichting

Verplichtingen

Exportkredietverzekeringen

Het plafond van € 10 mld. aan maximaal in een jaar aan te gane verplichtingen zal naar alle waarschijnlijkheid niet volledig worden benut in 2025. Op basis van de verplichtingen die op dit moment zijn aangegaan en de transacties die nog in 2025 worden verwacht, wordt € 5 mld. aan geraamde verplichtingen afgeboekt.

Tevens wordt er € 17,5 mln. meer schade verwacht dan geraamd op de nieuwe en/of lopende door de exportkredietverzekering (ekv) gedekte transacties. Zie ook de toelichting: Uitgaven - Schade-uitkering ekv.

Uitgaven

Garanties

Schade-uitkering ekv

Op basis van de ramingen van Atradius Dutch State Business (ADSB) wordt er € 17,5 mln. meer schade verwacht dan geraamd op de nieuwe en/of lopende door de exportkredietverzekering (ekv) gedekte transacties. Dit komt door meerdere schade-uitkeringen. De schade-uitkeringen zijn moeilijk te ramen doordat het lastig is om definitief te stellen welke schades uiteindelijk uitgekeerd moeten worden.

Storting/ onttrekking begrotingsreserve

Mutatie begrotingsreserve ekv

De raming van de premies ekv wordt met € 8 mln. naar boven bijgesteld (zie toelichting onder ontvangsten). Aangezien de premieontvangsten in de begrotingsreserve worden gestort (een uitgave voor de Financiën-begroting), wordt ook de raming van de storting naar boven bijgesteld.

Ontvangsten

Garanties

Premies ekv

Als een ekv-polis wordt afgegeven, is de verzekerde premie verschuldigd. Op basis van de reeds gerealiseerde en verwachte aanvragen wordt de raming van de premies ekv met € 8 mln. naar boven bijgesteld.

Premies herverzekering leverancierskredieten

Op basis van de huidige ontvangsten is er een prognose gedaan voor het gehele jaar. Er worden meer zaken afgerond, waardoor € 2 mln. meer ontvangsten verwacht worden.

Artikel 6 Btw-compensatiefonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 17 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 Btw-compensatiefonds (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	4.481.648	194.874	4.676.522
Uitgaven	4.481.648	194.874	4.676.522
Bijdrage aan medeoverheden	4.481.648	194.874	4.676.522
Bijdragen aan gemeenten	4.042.000	169.073	4.211.073
Bijdragen aan provincies	439.648	25.801	465.449
Ontvangsten	4.481.648	194.874	4.676.522

Toelichting

Verplichtingen, uitgaven en ontvangsten

Bijdrage aan medeoverheden

Als gevolg van overhevelingen van budget van ministeries naar decentrale overheden wordt er uitgavenbudget in het gemeente of provinciefonds gestort. Het geraamde btw-deel van dit budget wordt in het BCF gestort (circa € 194,9 mln.). Gemeentes en provincies kunnen de betaalde btw die verband houdt met de budgetoverhevelingen naar het gemeente- en provinciefonds terugvragen bij het BCF.

De drie grootste posten binnen deze bijstelling betreffen: € 57,2 mln. aan geraamde btw-afdracht in het kader van de SPUK-mobiliteitspakketten, gericht op mobiliteitsmaatregelen zoals de verbetering van de infrastructuur rondom woningbouwlocaties; € 53,0 mln. aan geraamde btw-afdracht die samenhangt met de specifieke uitkering (SPUK) voor de opvang van Oekraïense ontheemden; en € 20,0 mln. aan geraamde btw-afdracht voor de derde tranche van het Specifiek Provinciefonds (SPV).

Artikel 9 Douane

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 Douane (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	894.042	28.808	922.850
Uitgaven (1) + (2)	894.042	28.808	922.850
Apparaatsuitgaven (1)	603.513	19.853	623.366
Personele uitgaven	590.992	21.905	612.897
Eigen personeel	545.414	16.715	562.129
Inhuur externen	40.876	3.845	44.721
Overig personeel	4.702	1.345	6.047
Materiële uitgaven	12.521	- 2.052	10.469
ICT	3.282	- 1.384	1.898
Bijdrage aan SSO's	1.000	100	1.100
Overig materieel	8.239	- 768	7.471
Programma-uitgaven (2)	290.529	8.955	299.484
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	1.513	306	1.819
Overige bijdrage ZBO's/RWT's	1.513	306	1.819
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	29.444	14.093	43.537
Wereld Douane Organisatie	199	0	199
Bijdragen verdragingsrente EU	29.245	14.093	43.338
Bijdrage aan overige (inter)nationale organisaties	0	0	0
Opdrachten	21.840	- 1.848	19.992
ICT opdrachten	4.988	- 1.368	3.620
Overige opdrachten	16.852	- 480	16.372
Bijdrage aan agentschappen	5.172	132	5.304
Bijdrage overige agentschappen	5.172	132	5.304
(Schade)vergoeding	141	305	446
(Schade)vergoedingen	0	0	0
Vergoeding proceskosten	141	305	446
Rente	13.000	- 5.000	8.000
Belasting- en invorderingsrente	13.000	- 5.000	8.000
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	219.419	967	220.386
Toegerekende uitgaven van Belastingen	219.419	967	220.386
Ontvangsten (3) + (4)	18.252.200	- 139.005	18.113.194
Programmaontvangsten (3)	18.251.595	- 140.916	18.110.678

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
waarvan: Belastingontvangsten	18.229.495	- 139.999	18.089.495
Ontvangsten CBAM	0	0	0
Bekostiging	500	0	500
Doorbelasten kosten vervolging	500	0	500
Rente	17.600	0	17.600
Belasting- en invorderingsrente	17.600	0	17.600
Boetes en schikkingen	4.000	- 917	3.083
Ontvangsten boetes en schikkingen	4.000	- 917	3.083
Apparaatsontvangsten (4)	605	1.911	2.516

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Personele uitgaven

De personele uitgaven zijn met € 21,9 mln. verhoogd. De Douane heeft in 2025 een hogere bezetting dan verwacht (€ 16,5 mln.). Daarnaast zijn de uitgaven voor externe inhuur hoger (€ 3,8 mln.) door extra inhuur bij de directies Operaties en Mensen & Middelen van de Douane. De post Overig personeel komt € 1,3 mln. hoger uit door de Regeling Vervroegd Uittreden (RVU).

Bijdrage aan (inter)nationale organisaties

De verdragingsrente op de Traditionele Eigen Middelen (TEM) bedraagt circa € 14 mln. en wordt gecompenseerd vanuit de Aanvullende Post. De Europese Commissie rekent verdragingsrente als de terbeschikkingstelling van de TEM te laat heeft plaatsgevonden. De nabetalingen over de TEM worden verantwoord op de begroting van Buitenlandse Zaken en zijn het gevolg van een zelfanalyse van de Nederlandse douaneautoriteiten op casussen waarvan de invoerrechten nog niet met zekerheid zijn vastgesteld of nog niet door de lidstaat zijn geïnd. Nederland heeft de aansprakelijkheid op een aantal dossiers geaccepteerd.

Rente

Er is een meevaller van € 5 mln. op de belasting- en invorderingsrente (BIR). Deze meevaller is gebaseerd op het historische uitgavenverloop. In voorgaande jaren lagen uitgaven rond de BIR relatief hoog, als gevolg daarvan is de raming opgehoogd. Voor 2025 wordt uitgegaan van lagere uitgaven, wat resulteert in een geraamde meevaller van € 5 mln.

Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken

In onderstaande tabel is de toerekening van de uitgaven die de Belastingdienst ten behoeve van de Douane doet, verdeeld naar de verschillende activiteiten. Deze is bijgewerkt naar de meest actuele stand.

**Tabel 19 Toegerekende uitgaven ten behoeve van douaneprocessen
(bedragen x € 1.000)**

Activiteit	Bedrag
IV	125.367
Huisvesting en facilitaire zaken	72.655
HRM-activiteiten	13.121
Management informatie en Data Analyse	4.173
Team Handel en Team OLGA grote ondernemingen	2.243
Kanaal & Ketenregie en Kanaal Digitaal/ Webcare	1.601
Internationale Fiscale Behandeling (IFB)	649
Gegevens- en betalingsverkeer	576
Totaal	220.385

Ontvangsten

Belastingontvangsten

In de Najaarsnota 2025 worden de mutaties van de Belastingontvangsten toegelicht. Zie «Bijlage 3: Volledige belasting- en premieontvangsten» voor de bedragen en «Hoofdstuk 1.3 Het inkomstenbeeld» voor een algemene toelichting. De aansluiting met de bedragen in de begrotingstoelichting is te vinden onder tabel 6 op artikel 1 Belastingen, tabel budgettaire gevolgen van beleid).

Artikel 13 Toeslagen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 Toeslagen (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. supplettoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	1.867.697	- 188.389	1.679.308
Uitgaven (1) + (2)	2.028.266	- 343.557	1.684.709
Apparaatsuitgaven (1)	616.956	- 94.757	522.199
Personele uitgaven	590.393	- 91.559	498.834
Eigen personeel	280.463	- 22.922	257.541
Inhuur externen	308.715	- 69.447	239.268
Overig personeel	1.215	810	2.025
Materiële uitgaven	26.563	- 3.198	23.365
ICT	280	20	300
Bijdrage aan SSO's	0	0	0
Overige materiële uitgaven	26.283	- 3.218	23.065
Programma-uitgaven (2)	1.411.310	- 248.800	1.162.510
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	108	0	108
Bijdrage overige ZBO's/RWT's	108	0	108
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	4.130	0	4.130
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	4.130	0	4.130
Opdrachten	78.516	- 2.285	76.231
ICT opdrachten	527	600	1.127
Overige opdrachten	77.989	- 2.885	75.104
Bijdrage aan agentschappen	567	2.277	2.844
Bijdrage aan agentschappen	567	2.277	2.844
Bijdrage aan medeoverheden	245.898	- 23.985	221.913
Bijdrage aan medeoverheden	245.898	- 23.985	221.913
(Schade)vergoeding	832.539	- 210.090	622.449
Compensatie toeslagengedupeerden	251.156	- 65.000	186.156
Kwijtschelden private schulden	42.100	- 20.000	22.100
Herstelprogramma voor kinderen	102.700	0	102.700
Herstelregeling voor ex-partners	32.000	0	32.000
Herstelregeling voor gedupeerden andere toeslagen	17.280	- 10.000	7.280
Aanvullende schade	310.120	- 134.000	176.120
Overige (schade)vergoedingen	77.183	18.910	96.093
			0
Subsidies	2.000	0	2.000
Subsidie toeslagen herstel	2.000	0	2.000
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	247.552	- 14.717	232.835

Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Toegerekende uitgaven van Belastingen	247.552	- 14.717	232.835
Ontvangsten	320	0	320
Apparaatsontvangsten	320	0	320
Programma-ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt in 2025 per saldo verlaagd met € 188,4 mln. Deze verlaging loopt grotendeels gelijk met de wijzigingen in het uitgavenbudget (zie de toelichting onder 'Uitgaven'), met daarbij een opwaartse bijstelling van het verplichtingenbudget van € 148 mln. voor het verlengen van aflopende inhuurcontracten bij de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT).

Uitgaven

Personele uitgaven

Er vinden diverse mutaties plaats binnen het personeelsbudget. De voornaamste zijn:

- Het herstelbudget wordt in 2025 met € 66 mln. verlaagd, vanwege een later moment van uitvoering van de aanvullende schadeprogramma's, de wettelijke rente en de HZK-regeling³.
- Vanuit het personeelsbudget wordt € 12 mln. herschikt naar de post opdrachten voor de uitvoering van het programma aanvullende schade bij de Stichting Gelijkaardig Herstel (SGH).
- Dienst Toeslagen boekt in 2025 € 5,5 mln. over naar artikel 1 Belastingen ter dekking van portiekosten bij de Belastingdienst.
- Dienst Toeslagen boekt het bij de eerste suppletoire begroting ontvangen bedrag van € 5 mln. in 2025 terug naar het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dit bedrag had betrekking op extra werkzaamheden in de uitvoering van de definitieve toekenning kinderopvangtoeslag, maar deze uitvoeringskosten verschuiven naar 2026.

Bijdrage aan medeoverheden

Het herstelbudget voor bijdrage aan medeoverheden wordt in 2025 met circa € 20 mln. verlaagd, omdat gemeenten minder hebben gedeclareerd voor de Regeling specifieke uitkering (SPUK) gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek dan vooraf verwacht. Daarnaast wordt het btw-deel van het SPUK-budget in 2025 (€ 4 mln.) overgeboekt naar artikel 6 btw-compensatiefonds.

(Schade)vergoeding

Door een later moment van uitvoering van de aanvullende schaderoutes, de wettelijke rente en de HZK-regeling en een lagere realisatie in 2025 voor het kwijtschelden van private schulden wordt er in 2025 circa € 210 mln. minder besteed aan compensatiemiddelen van de Hersteloperatie Toeslagen.

³ Huurtoeslag, Zorgtoeslag en Kindgebondenbudget

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

De toerekening ziet op uitgaven die de Belastingdienst ten behoeve van Dienst Toeslagen maakt. Dit betreft onder andere activiteiten als facilitaire zaken, ICT, klantinteractie, gegevensbeheer en administratieve afhandeling. De mutatie van € 14,7 mln. op deze post betreft een actualisatie van de toerekening van middelen van artikel 1 Belastingen naar artikel 13 Toeslagen.

In de onderstaande tabel is de toerekening van de uitgaven die de Belastingdienst ten behoeve van Dienst Toeslagen doet, verdeeld naar de verschillende activiteiten. Deze is bijgewerkt naar de meest actuele stand.

Tabel 21 Toegerekende uitgaven ten behoeve van toeslagenprocessen (bedragen x € 1.000)

Activiteit	Bedrag
IV	91.750
Gegevensbeheer en administratieve afhandeling	49.058
Kanaal & Ketenregie en Kanaal Digitaal/Webcare	47.406
Huisvesting en facilitaire zaken	23.244
HRM-activiteiten	11.690
Balies, buitenlandtaken, toezicht en bezwaarafhandeling	8.150
Management informatie en Data Analyse	1.537
Totaal	232.835

4 Beleidsartikelen Nationale Schuld (IXA)

Artikel 11 Financiering staatsschuld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 22 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 Financiering staatsschuld (bedragen x € 1 mln.)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	26.687	- 248	26.439
Uitgaven	26.687	- 248	26.439
Opdrachten	22	2	24
Overige kosten	22	2	24
Rente	6.716	- 250	6.466
Rente vaste schuld	5.793	- 65	5.728
Rente vlottende schuld	923	- 185	738
Voortijdige beëindiging schuld	0	0	0
Rente derivaten lang	0	0	0
Rente derivaten kort	0	0	0
Voortijdige beëindiging derivaten	0	0	0
Leningen	19.949	0	19.949
Aflossing vaste schuld	19.949	0	19.949
Mutatie vlottende schuld	0	0	0
Ontvangsten	60.893	- 8.674	52.219
Rente	30	0	30
Rente vlottende schuld	30	0	30
Voortijdige beëindiging schuld	0	0	0
Rente derivaten lang	0	0	0
Voortijdige beëindiging derivaten	0	0	0
Leningen	60.863	- 8.674	52.189
Uitgifte vaste schuld	40.000	0	40.000
Mutatie vlottende schuld	20.863	- 8.674	12.189

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Opdrachten

De overige kosten vallen in 2025 circa € 2 mln. hoger uit met name als gevolg van hogere ICT kosten in verband met de vernieuwing van het treasury management systeem.

Rente

Rente vaste schuld

De raming van de rentelasten vaste schuld valt naar verwachting € 65,0 mln. lager uit doordat de uitgifte van staatsobligaties op een later moment in het jaar heeft plaatsgevonden dan waarmee in de raming rekening was gehouden. Hierdoor wordt er minder rente toegerekend aan het lopende jaar.

Rente vlottende schuld

De raming van de rentelasten vlottende schuld valt naar verwachting € 185,0 mln. lager uit als gevolg van de realisaties op de geldmarkt.

Ontvangsten

Leningen

Mutatie vlottende schuld

De mutatie vlottende schuld is in 2025 lager als gevolg van een lagere financieringsbehoefte doordat de raming van het kastekort voor het lopende begrotingsjaar is afgenomen. Schommelingen in de financieringsbehoefte in een lopend begrotingsjaar worden zo veel mogelijk opgevangen op de geldmarkt.

Artikel 12 Kasbeheer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 23 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 12 Kasbeheer (bedragen x € 1 mln.)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	4.951	84	5.034
Uitgaven	4.951	84	5.034
Rente	2.251	84	2.334
Rente kasbeheer	2.251	84	2.334
Uitgaven bij voortijdige beëindiging (hoofdsom)	0	0	0
Leningen	2.700	0	2.700
Verstrekte leningen	2.700	0	2.700
Mutaties in rekening-courant en deposito's	0	0	0
Mutaties in rekening courant en deposito	0	0	0
Ontvangsten	12.102	- 3.214	8.888
Rente	169	6	176
Rente kasbeheer	169	6	176
Voortijdige beëindiging binnen kasbeheer	0	0	0
Leningen	1.384	18	1.402
Ontvangen aflossingen	1.384	18	1.402
Mutaties in rekening-courant en deposito's	10.549	- 3.238	7.310
Mutaties in rekening courant en deposito	10.549	- 3.238	7.310

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Rente

Rente kasbeheer

De rentelasten kasbeheer vallen naar verwachting circa € 84 mln. hoger uit. Dit is het gevolg van het bijwerken van de realisatie.

Ontvangsten

Rente

Rente kasbeheer

De rentebaten kasbeheer vallen naar verwachting circa € 6 mln. hoger uit. Dit is het gevolg van het bijwerken van de realisatie.

Leningen

Op basis van de actuele inzichten wordt verwacht dat de aflossingen op de leningen, die door agentschappen en rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) in het kader van schatkistbankieren zijn afgesloten, in 2025 circa € 18 mln. hoger zullen uitvallen dan eerder geraamd.

Mutaties in rekening-courant en deposito's

Uit de actualisatie van de raming van uitgaven en inkomsten van sociale fondsen blijkt dat deze fondsen in 2025 minder middelen storten in de schatkist dan eerder verwacht. Dit betekent dat de geraamde mutatie in het saldo op de rekeningen-courant en deposito's daalt ten opzichte van de laatste raming.

5 Niet-beleidsartikelen

Artikel 8 Apparaat

Tabel 24 Apparaatsuitgaven (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	474.911	16.689	491.600
Uitgaven	474.906	4.189	479.095
Personele uitgaven	299.438	- 726	298.712
Eigen personeel	277.458	- 445	277.013
Inhuur externen	20.932	- 302	20.630
Overig personeel	1.048	21	1.069
Materiële uitgaven	175.468	4.915	180.383
ICT	23.273	- 240	23.033
Bijdrage aan SSO's	53.577	6.000	59.577
Overig materieel	98.618	- 845	97.773
Ontvangsten	64.266	4.318	68.584
Apparaatsontvangsten	64.266	4.318	68.584

Toelichting

Verplichtingen

Rijksbreed is een nieuwe uniforme werkwijze voor het negatief bijstellen van verplichtingen voorgeschreven⁴. De verplichtingenbegroting is bijgesteld, zodat dit beter aansluit bij deze werkwijze.

Ontvangsten

Apparaatsontvangsten

De ontvangsten op artikel 8 Apparaat Kerndepartement vallen circa € 4,3 mln. hoger uit dan eerder verwacht. Dit komt met name door hogere verkoopontvangsten van Domeinen Roerende Zaken.

⁴ [Fiche-Verplichtingenbeheer-bij-het-Rijk.pdf](#)

Artikel 10 Nog onverdeeld

Tabel 25 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)			
Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	2.968	- 2.968	0
Uitgaven	2.968	- 2.968	0
Nog te verdelen	2.968	- 2.968	0
Nog te verdelen	2.968	- 2.968	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Nog te verdelen

Circa € 1 mln. komt niet meer tot besteding en valt daarom vrij. Circa € 2 mln. wordt overgeheveld naar andere artikelen voor tegenvallers daar.